[illegible]

50997

(੧) ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦਾ ਘਰਿਆਣ
— ਟੀ.ਸੀ. ਹੁਸਤਾਰਾਨੀ

(੨) ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਤੇ ਪਿਆਰਾ ਨਾਲ - ਈਸ਼ਰ ਦਾਸ ਉਦਾਸੀ (ਉਦਾਸੀ ਮਤ)

(੩) ਸਾਂਗੀਤ ਸੇਧਾ ਚੋਣ (1901 ਈ.)

(੪) ਸੰਗੀਤ ਰੇਖਾ ਸ਼ੇਰ ਤੇ ਗਜ਼ਲਾਂ (1915 ਈ.)

(੫) ਸ਼ੁੱਧ ਪਕਸ਼-ਵਿਦਿਆ ਦਾਦਾ ਤੇ ਰੱਬ ਰਚਿਤ [illegible]

(੬) ਰੋਗ ਨਾਸ਼ਕ - [illegible]

(੭) ਕਿੱਸਾ ਰਾਜ ਮੁਖੀਆ (1904 ਈ.) - [illegible]

(੮) ਸਸੀ ਪੁੰਨੂੰ [illegible]

[illegible]

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਿੱਸਾ

ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ

ਸੰਨ ੧੯੦੪ ਈ:

ਲਾਹੌਰ

ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਮੁਨਸ਼ੀ ਗੁਲਾਬਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸਨਜ਼

ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼, ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਬੁਕਸੇਲਰਜ਼,

ਮਾਲਕਾਨ ਪੰਜਾਬ ਸੈਂਟਰਲ ਬੁਕਡਿਪੋ ਤੇ ਮੁਫ਼ੀਦਆਮ ਪ੍ਰੈਸ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

੧ ੴਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਥ ਕਿੱਸਾ ਲੜਾਈ ਸਿੰਘਾਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਤ ਕਵਿ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦ ॥

—+:o:+—

ਅੱਵਲ ਹਮਦ ਜਨਾਬ ਅੱਲਾਹ ਦੀ ਨੂੰ ਜੇਹੜਾ ਕੁਦਰਤੀ ਖੇਲ ਬਣਾਂਵਦਾਈ ।ਚੌਦਾਂ ਤਬਕਾਂ ਦਾ ਨਕਸ਼ ਨਗਾਰ ਕਰਕੇ ਰੰਗ ਰੰਗ ਦੇ ਬਾਗ ਬਣਾਂਵਦਾਈ॥ ਰਚੀ ਪਿਛਲੀ ਸਭ ਹੈ ਮੇਟ ਲੈਂਦਾ ਅੱਗੇ ਹੋਰਦੀ ਹੋਰ ਵਛਾਂਵਦਾਈ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਓਸਤੋਂ ਸਦਾ ਡਰੀਏਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂਤੋਂ ਭੀਖਮੰਗਾਂਵਦਾਈ॥੧॥ ਏਥੇ ਆਇਆਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਮੋਹ ਲੈਂਦੀ ਦਗੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਧਾਰਕੇ ਭੇਸ ਮੀਆਂ ॥ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜਵਾਨੀ ਤੇ ਐਸ਼ ਮਾਪੇ ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਬਾਲਵਰੇਸ ਮੀਆਂ॥ ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਦੌਲਤਾਂ ਫੀਲ ਘੋੜੇ ਸਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇਸ ਮੀਆਂ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਸਦਾ ਨਾ ਰੂਪ ਦੁਨੀਆਂ ਸਦਾ ਰਹਿਨ ਨਾ ਕਾਲੜੇ ਕੇਸ ਮੀਆਂ॥ ੨ ॥ ਇੱਕ ਰੋਜ਼ ਵਟਾਲੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਚੱਲੀਆਂ ਨ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਦੀ ਬਾਤ ਭਾਈ॥ ਸਾਨੂੰ ਆਖਿਆ ਹੀਰੇ ਤੇ ਹੋਰ ਯਾਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਆਈ॥ ਰਾਜ਼ੀ ਬਾਜ਼ੀ ਰਹੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਿੰਦੂ ਸਿਰਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਅਫ਼ਾਤ ਆਈ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੀ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੂਸਰੀ ਜ਼ਾਤ
ਆਈ ॥ ੩ ॥ ਏਹ ਜੱਗ ਸਰਾਇ ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਦੀ ਏਥੇ ਜ਼ੋਰ ਵਾਲੇ
ਕਈ ਆਇ ਗਏ ॥ ਸੱਦਾਦ ਨਮਰੂਦ ਫ਼ਰਔਨ ਜੇਹੇ ਦਾਵਾ ਬੰਨ੍ਹ
ਖ਼ੁਦਾਇ ਕਹਾ ਗਏ ॥ ਅਕਬਰ ਸ਼ਾਹ ਜੇਹੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜੀ ਫੇਰੀ
ਵਾਂਗ ਵਣਜਾਰਿਆਂ ਪਾਇ ਗਏ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਰਹੇਗਾ ਰੱਬ ਸੱਚਾ
ਵਾਜੇ ਝੂਠ ਦੇ ਕਈ ਵਜਾਇ ਗਏ ॥ ੪ ॥ ਮਹਾਂ ਬਲੀ ਰਣਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਹੋਯਾ ਪੈਦਾ ਨਾਲ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਮੁਲਕ ਨਿਵਾਇ ਗਿਆ ॥
ਮੁਲਤਾਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਪਸ਼ੌਰ ਚੰਬਾ ਜੰਮੂ ਕਾਂਗੜਾ ਕੋਟ ਨਿਵਾਇ
ਗਿਆ ॥ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਲੱਦਾਖ਼ ਤੇ ਚੀਨ ਤੋੜੀ ਸਿੱਕਾ ਆਪਣੇ ਨਾਮ
ਚਲਾਇ ਗਿਆ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਜਾਨ ਪਚਾਸ ਬਰਸਾਂ ਅਛਾ
ਰੱਜ ਕੇ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ਗਿਆ ॥ ੫ ॥ ਜਦੋਂ ਹੋਏ ਸਿਰਕਾਰ ਦੇ
ਸਾਸ ਪੂਰੇ ਜਮਾਂ ਹੋਏ ਨੀ ਸਭ ਸਰਦਾਰ ਮੀਆਂ ॥ ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ
ਮਾਰਿਆ ਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਦਰਬਾਰ ਤਲਵਾਰ ਮੀਆਂ ॥
ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਆਹ ਮਾਰੀ ਮੋਯਾ ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਦਾ ਯਾਰ
ਮੀਆਂ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਅਸਾਂ ਭੀ ਨਾਲ ਮਰਨਾ ਸਾਡਾ ਏਹੋ ਸੀ
ਕੌਲ ਕਰਾਰ ਮੀਆਂ ॥ ੬ ॥ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਬੈਠੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਨ ਕੀਤਾ ਏਹ
ਤਾਂ ਗ਼ਰਕ ਜਾਵੇ ਦਰਬਾਰ ਮੀਆਂ ॥ ਪਿੱਛੇ ਸਾਡੇ ਭੀ ਕੌਰ ਨਾ ਰਾਜ
ਕਰਸੀ ਅਸੀ ਮਰਾਂਗੇ ਏਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੀਆਂ ॥ ਨਾਹੱਕ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਨੇ ਖ਼ੂਨ ਕੀਤਾ ਏਹ ਤਾਂ ਮਰਨਗੇ ਸੱਭ ਸਰਦਾਰ ਮੀਆਂ ॥ ਸ਼ਾਹ
ਮੁਹੰਮਦਾ ਹੋਈ ਹੁਣ ਮੌਤ ਸਸੈਤੀ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਵਿੱਕਵਾਰ
ਮੀਆਂ ॥ ੭ ॥ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜ ਹੋਯਾ ਬਹੁਤ ਮਾਂਦਾ ਬਰਸ
ਇੱਕ ਪਿਛੋਂ ਵੱਸ ਕਾਲ ਹੋਯਾ ॥ ਆਈ ਮੌਤ ਨ ਅਟਕਿਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਇੱਕ ਘੜੀ ਚੇਤਸਿੰਘ ਦੇ ਗ਼ਮ ਦੇ ਨਾਲ ਮੋਯਾ ॥ ਕੌਰ ਸਾਹਿਬ
ਸ਼ਾਹਿਜ਼ਾਦੇਦੀਗੱਲਕੇ ਸੁਣਕੇਜ਼ਰਾ ਗ਼ਮਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਮੂਲ ਰੋਯਾ॥
ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਕਈਆਂਦੇ ਧਕੜਨੇਦਾ ਵਿੱਚ ਕੌਸਲ ਦੇ ਕੌਰਨੂੰ
ਫ਼ਿਕਰ ਹੋਯਾ ॥ ੮ ॥ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਮਾਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਚੁਕ ਲਿਆ
ਦੇਖੋ ਸਾੜਨੇ ਨੂੰ ਹੁਨ ਲੈ ਚੱਲੇ ॥ ਧਰਮਰਾਜ ਨੂੰ ਆਇਕੇ ਖ਼ਬਰ
ਹੋਈ ਕੌਰ ਮਾਰਨੇ ਨੂੰ ਓਸ ਦੂਤ ਘੱਲੇ॥ ਮਾਰੋਮਾਰ ਕਰਕੇ ਦੂਤ
ਆਇਵੜੇ ਜਦੋਂ ਮੌਤ ਦੇ ਹੋਏਨੀ ਆਨ ਹੱਲੇ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ
ਦੇਖ ਰਜ਼ਾਇ ਉਸਦੀ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੌਰ ਦੇ ਸਾਸ ਚੱਲੇ॥ ੯॥
ਇਕ ਦੂਤ ਨੇ ਵੇਖਕੇ ਫਿਕਰ ਕੀਤਾ ਪਲਕ ਵਿੱਚ ਦਰਵਾਜੇ ਦੇ
ਆਇਆਈ॥ ਜੇੜ੍ਹਾ ਧੁਰਦਰਗਾਹਦਾ ਹੁਕਮ ਆਂਦਾ ਦੇਖੋ ਓਸਨੂੰ
ਖੂਬ ਬਜਾਇਆਈ॥ ਅੰਦਰ ਤਰਫ ਹਵੇਲੀਦੇ ਤੁਰੇਜਾਂਦੇ ਛੱਜਾ
ਢਾਹਦੇਹਾਂ ਉੱਤੇ ਪਾਇਆਈ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਊਧਮਸਿੰਘਬਾਊਂ
ਮੋਯਾ ਕੌਰਸਾਹਿਬ ਜੋ ਸਹਿਕਦਾ ਆਇਆਈ ॥ ੧੦ ॥ ਅੱਠ
ਪਹਿਰ ਲੁਕਾ ਇਕੇ ਰੱਖਜਾਨੇ ਦਿਨ ਦੂਜੇ ਰਾਣੀ ਚੰਦਕੌਰ ਆਈ॥
ਖੜਕ ਸਿੰਘਦਾ ਮੂਲ ਦਰੇਗ਼ ਨਾਹੀ ਕੌਰਸਾਹਿਬ ਤਾਂਈਂ ਓਥੇ ਰੋਇ
ਆਈ॥ ਹੁਣ ਮੋਯਾ ਤੇ ਕਰੋ ਸਸਕਾਰ ਇਸਦਾ ਏਹ ਤੁਸਾਂ ਕਿਉਂ
ਏਤਨੀ ਦੇਰ ਲਾਈ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਰੋਂਦੀਹੈ ਚੰਦਕੌਰਾਂ ਜਿਸਦਾ
ਮੋਯਾ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋਹਣਾ ਸ਼ੇਰ ਸਾਈ ॥ ੧੧ ॥ ਸ਼ੇਰਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਸੇ
ਜਾ ਖ਼ਬਰ ਦਿਤੀ ਜਿਸਦਾ ਮੋਯਾ ਭਤੀਜਾ ਤੇ ਵੀਰ ਧਾਰੇ॥ ਉਸਨੇ
ਤੁਰਤ ਵਟਾਲਿਓਂ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਰਾਤੀਂ ਆਂਵਦਾ ਧਤਵਹੀਰ ਧਾਰੇ
॥ ਜਦੋਂ ਆਣਕੇ ਹੋਯਾ ਲਾਹੌਰ ਦਾਖ਼ਲ ਅੱਖੀਂ ਰੋਇ ਪਲਟਦਾ
ਨੀਰ ਧਾਰੇ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਲੋਕ ਦਿਲਬਰੀ ਕਰਦੇ ਚੰਦਕੌਰ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਹੋਈ ਦਿਲਗੀਰ ਧਾਰੇ ॥੧੨॥ ਦਿੱਤੇ ਸੰਤ੍ਰੀ ਚਾਰ ਖਲਾਰ
ਫੇਰੀ ਸ਼ੇਰਸਿੰਘ ਅੰਦਰ ਅਜ ਆਵਣਾਂ ਜੇ॥ ਤੁਰਤ ਫੂਕ ਦਿਓ
ਤੁਸੀ ਕਰਾਬੀਨਾਂ ਇੱਕ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਮੁਕਾਵਣਾਂ ਜੇ॥
ਸ਼ੇਰਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਜੇ ਨੇ ਖ਼ਬਰ ਦਿੱਤੀ ਅੰਦਰ ਅੱਜ ਜ਼ਰੂਰ ਨਹੀਂ
ਜਾਵਣਾਂ ਜੇ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਜੋਰ ਤੇਰਾ ਤੈਨੂੰ ਅਸਾਂ
ਹੀ ਅੰਤ ਸਦਾਵਣਾਂ ਜੇ॥ ੧੩॥ ਚੰਦ ਕੌਰਾਂ ਦੀ ਜੋ ਮੰਦੀ ਨਜ਼ਰ
ਦੇਖੀ ਦਗੇਬਾਜ਼ੀਆਂ ਹੋਰ ਬਥੇਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਉਸ ਨੇ ਤੁਰਤ ਲਾਹੌਰ
ਥੀਂ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਬੈਠਾ ਜਾਇਕੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਪਿੱਛੇ
ਤਖ਼ਤ ਬੈਠੀ ਰਾਣੀ ਚੰਦ ਕੌਰਾਂ ਦੇਂ ਦੇਆਨ ਮੁਸਾਹਿਬ ਦਲੇਰੀਆਂ
ਨੀ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਕੌਰ ਨਾ ਜੰਮ ਨਾਏ ਕਿਲੇ ਕੋਟ ਤੇ ਰੱਖਤਾਂ
ਤੇਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ੧੪ ॥ ਰਾਜੇ ਲਸ਼ਕਰਾਂ ਵਿਚ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ
ਸ਼ੇਰਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਦਵਾਈਏ ਜੀ॥ ਓਹ ਪੁਤ੍ਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ
ਫਤੇ ਜੰਗੀ ਗੱਦੀ ਓਸ ਨੂੰ ਚਾ ਬਹਾਈਏ ਜੀ॥ ਸਿੰਘਾਂ ਆਖਿਆ
ਰਾਜਾ ਜੀ ਹੁਕਮ ਤੇਰਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਹੇਂ ਸੋ ਫੜ ਬੁਲਾਈਏ ਜੀ॥
ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਗੱਲ ਜੋ ਮੂੰਹੋਂ ਕੱਢੇ ਏਸੇ ਵੇਖਤ ਹੀ ਚਾ ਮੰਗਾਈਏ
ਜੀ ॥ ੧੫॥ ਬਾਈ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਰਾਜੇ ਨੇ ਲਈ ਰੁਖਸਤ ਤੁਰਤ
ਜੰਮੂੰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੀ ਕੂਚ ਡੇਰੇ ॥ ਸ਼ੇਰਸਿੰਘ ਤਾਂਈਂ ਲਿਖ ਘੱਲੀ
ਅਰਜ਼ੀ ਮੈਂ ਤਾਂ ਰਵ੍ਹਾਂ ਕਰ ਛੱਡੇ ਨੀ ਕੰਮ ਤੇਰੇ॥ ਧੌਂਸਾ ਮਾਰ ਕੇ ਪਹੁੰਚ
ਲਾਹੌਰ ਜਲਦੀ ਅਗੋਂ ਆਇ ਮਿਲਸਨ ਤੈਨੂੰ ਸੱਭ ਡੇਰੇ ॥
ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਮਿਲਨਗੇ ਫੇਰ ਅਫਸਰ ਜਿਸ ਵੇਲੜੇ ਸ਼ਹਿਰ
ਦੇ ਗਯੋਂ ਨੇੜੇ ॥੧੬॥ ਸ਼ੇਰਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਜੇ ਦਾ ਖ਼ਤ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਫ਼ੌਜਾਂ
ਤੁਰਤ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਘੱਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਘੋੜੇ ਹਿਣਕਦੇ ਤੇ ਮਾਰੂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਵੱਜਦੇ ਨੀ ਧੂੜ ਉੱਡਕੇ ਘਟਾਂ ਹੋ ਚੱਲੀਆਂ ਨੀ॥ ਆਵੇ ਬੁਧੂ ਦੇ ਆਇ ਨੀ ਪਾਸ ਡੇਰੇ ਫ਼ੌਜਾਂ ਲੱਥੀਆਂ ਆਨ ਅਕੱਲੀਆਂ ਨੀ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਆਨ ਜਾਂ ਤੁਰਤ ਪਹੁੰਚੇ ਗੱਲਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਚੱਲੀਆਂ ਨੀ॥ ੧੭॥ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਬੁਧੂ ਦੇ ਆਵਿਓਂ ਜੀ ਕਰ ਤੁਰਮ ਲਾਹੌਰ ਵਲ ਧਾਇਆਈ॥ ਫਲੇ ਪੜਤਲਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪਾੜਕੇ ਜੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤੁਰਤ ਲੈ ਪਾਇਆਈ॥ ਉਸ ਬਲੀ ਸ਼ਾਹ-ਜ਼ਾਦੇ ਦਾ ਤੇਜ਼ ਭਾਰੀ ਜਿਸ ਕਿਲੇ ਨੂੰ ਮੋਰਚਾ ਲਾਇਆਈ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਜੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਬਹਾਇਆਈ॥ ੧੮॥ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਬੈਠਕੇ ਜੀ ਰਾਨੀ ਕੈਦ ਕਰਕੇ ਕਿਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਈ॥ ਘਰ ਬੈਠਿਆਂ ਰੱਬ ਨੇ ਰਾਜ ਦਿੱਤਾ ਦੇਖੋ ਮੱਲ ਬੈਠਾ ਸਾਰੀ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ॥ ਬਰਸ ਹੋਯਾ ਜਾਂ ਓਸ ਨੂੰ ਕੈਦ ਅੰਦ੍ਰ ਰਾਣੀ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਜਿੱਚ ਆਹੀ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਮਾਰ-ਕੇ ਚੰਦ ਕੌਰਾਂ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗਲੋਂ ਬਲਾ ਲਾਹੀ॥ ੧੯॥ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਰਾਜ ਦਿੱਤਾ ਲਿਆ ਖੋਹ ਲਾਹੌਰ ਜੋ ਰਾਣੀਆਂ ਥੀਂ॥ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸੋਂ ਪੈਰ ਖਿਸਕੇ ਜਾਕੇ ਪੁੱਛਲੈ ਰਾਹ ਪਧਾਣੀਆਂ ਥੀਂ॥ ਮੁੜਕੇ ਫੇਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਈ ਬਾਜ਼ੀ ਪੈਦਾ ਹੋਯਾ ਸੀ ਅਸਲ ਸੰਧਾਣੀਆਂ ਥੀਂ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਜੰਮਿਆ ਅਲੀ ਅਕਬਰ ਆਂਦਾ ਬਾਪ ਨੂੰ ਕਾਲਿਆਂ ਪਾਣੀਆਂ ਥੀਂ॥੨੦॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨੇ ਮਾਰੀ ਚੰਦ ਕੌਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਾਈਂ ਹਜ਼ੂਰ ਚਾ-ਸੱਦਿਆਈ॥ ਰਾਜੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਗਿਲਾ ਮਿਟਾਵਨੇ ਨੂੰ ਨੱਕ ਕੰਨ ਚਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਢਿਆਈ॥ ਰਾਜੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਉਹਨਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਬਾਹਰ ਚਾ ਕੱਢਿਆਈ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਲਾਹ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੇ ਸੱਭ ਜ਼ੇਵਰ ਕਾਲਾ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਫੇਰ ਛੱਡਿਆਈ ॥ ੨੧ ॥
ਬਰਸ ਹੋਯਾ ਜਾਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲੈਨ ਬਦਲੇ ਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰ
ਲਗਾਂਵਦਾਈ॥ ਅਜੀਤਸਿੰਘ ਗੁੱਝੀ ਕਰਾਬੀਨ ਲੈਕੇ ਸ਼ੇਰ
ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਨ ਦਿਖਾਂਵਦਾਈ॥ਸਿਧੀਜਦੋਂ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦੇਨੇ ਨਜ਼ਰ
ਕੀਤੀ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਚਾ ਕਲਾ ਦਬਾਂਵਦਾਈ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ
ਜਿਮੀਂ ਤੇ ਪਿਆ ਤੜਫੇ ਤੇਗ਼ ਮਾਰਕੇ ਸੀਸ ਲੇ ਜਾਂਵਦਾਈ ॥
੨੨ ॥ਲਹਿਣਾਸਿੰਘ ਜੋ ਬਾਗ਼ਦੀ ਤਰਫ਼ ਆਯਾ ਅੱਗੇ ਕੌਰਜੋ ਹੋਮ
ਕਰਾਂਵਦਾਈ॥ਲਹਿਣਾਸਿੰਘਦੀਮੰਦੀਜੋਨਜ਼ਰਦੇਖੀ ਅੱਗੋਂ ਰੱਬ
ਦਾ ਵਾਸਤਾਪਾਂਵਦਾਈ॥ ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਰਾਂਗਾ ਬਾਬੀਜੀ ਟਹਿਲ ਤੇਰੀ
ਹੱਥ ਜੋੜਕੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਉਂਦਾਈ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਓਸਨੇ ਇੱਕ
ਮੰਨੀ ਤੇਗ਼ ਮਾਰਕੇ ਸੀਸ ਉਡਾਂਵਦਾਈ॥੨੩॥ਸ਼ੇਰਸਿੰਘਪ੍ਰਤਾਪ
ਸਿੰਘ ਮਾਰਕੇ ਜੀ ਸੰਧਾਵਾਲੀਏ ਸ਼ਹਰ ਨੂੰ ਉੱਠ ਧਾਏ। ਰਾਜਾ
ਮਿਲਿਆਤਾਂਕਹਿਆਅਜੀਤਸਿੰਘਨੇਸ਼ੇਰਸਿੰਘਨੂੰਮਾਰਕੇ ਅਸੀ
ਆਏ॥ ਗੱਲੀਂ ਲਾਇਕੇ ਕਿਲੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਂਦਾ ਕੈਸੇ ਅਕਲ ਦੇ
ਉਨ੍ਹਾਂਨੇ ਪੇਚ ਪਾਏ॥ਕਿੱਥੇ ਮਾਰੀ ਸੀ ਰਾਜਾ ਜੀ ਚੰਦਕੌਰਾਂ ਸ਼ਾਹ
ਮੁਹੰਮਦਾ ਪੁੱਛਨਾ ਦੋਹਾਂ ਚਾਏ॥ ੨੪ ॥ ਗੁਰਮੁਖਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ
ਨੇ ਮੱਤ ਦਿੱਤੀ ਤੁਸਾਂ ਏਹ ਕਿਉਂ ਜੀਂਵਦਾ ਛੱਡਿਆ ਜੇ ॥ ਮਗਰੋਂ
ਮਹਿਰ ਘਸੀਟਾ ਤਾਂ ਬੋਲਿਆ ਈਏਹ ਸੁਖਨ ਸਲਾਹ ਦਾ ਕੱਢਿਆ
ਜੇ॥ ਇੱਕ ਅੜਦਲੀ ਨੇ ਕਰਾਬੀਨ ਮਾਰੀ ਰੱਸਾ ਆਸ ਉੱਮੈਦ
ਦਾ ਵੱਢਿਆ ਜੇ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਜ਼ਿਮੀ ਤੇ ਪਿਆ ਤੜਫੇ ਦਿਲੀਪ
ਸਿੰਘ ਤਾਈਂ ਫੇਰ ਸੱਦਿਆ ਜੇ॥ ੨੫॥ਪਹਿਲੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਖ਼ੂਨ
ਦਾ ਲਾਇ ਟਿੱਕਾ ਪਿੱਛੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਫਾਰ ਪ੍ਰਦਖਨਾਈ॥ਤੇਰੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਵਾਸਤੇ ਹੋਏ ਨੀ ਸੱਭ ਕਾਰੇ ਅੱਗੇ ਸਾਹਿਬ ਸੱਚੇ ਤੈਨੂੰ ਰੱਖਣਾਈਂ ॥
ਸਾਨੂੰ ਘੜੀ ਦੀ ਕੁਝ ਉਮੈਦ ਨਾਹੀ ਅੱਜ ਰਾਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਕਿਨ
ਰੱਖਣਾਈਂ ॥ ਤੇਰੇ ਵੱਲ ਜੋ ਕਰੇਗਾ ਨਜ਼ਰ ਮੰਦੀ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ
ਕਢਾਂਗੇ ਸੱਖਣਾਈਂ ॥ ੨੬ ॥ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਜੇ ਦੀ ਖਬਰ ਹੋਈ
ਸੂਬੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦ ਕੇ ਤੁਰਤ ਚੜ੍ਹਿਆ ॥ ਧੌਂਸਾ ਮਾਰਕੇ ਫੌਜ ਲੈ
ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਓਹ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੜਿਆ ॥ ਰਾਜਪੂਤ
ਸੀ ਡੋਗਰਾ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਸੰਧਾਂਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਲੜਿਆ ॥
ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੋਯਾ ਬੱਧਾ ਲਹਨਾ ਸਿੰਘ ਜੋ ਜੀਂਵਦਾ
ਆਨ ਫੜਿਆ ॥ ੨੭ ॥ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸੂਰਮੱਤ ਹੋਈ ਖੰਡਾ
ਵਿੱਚ ਮੈਦਾਨ ਵਗਾਇ ਗਏ ॥ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵਧਨ ਦੇਂਦਾ
ਸਾਰੇ ਮੁਲਕ ਥੀਂ ਕਲਾ ਮਿਟਾਇ ਗਏ ॥ ਰਾਜਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਮੁਲਖ
ਦੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਖਤ ਪਾਇ ਗਏ ॥ ਸ਼ਾਹ
ਮੁਹੰਮਦਾ ਮਾਰਕੇ ਮੋਏ ਦੋਵੇਂ ਚੰਗੇ ਸੂਰਮੇ ਹੱਥ ਲਗਾਇ ਗਏ ॥ ੨੮
॥ ਦੁੱਲੇ ਭੱਟੀ ਨੂੰ ਗਾਂਵਦਾ ਜੱਗ ਸਾਰਾ ਜੈਮਲ ਫੱਤੇ ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ
ਸਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਮੀਰਦਾਦ ਚੁਹਾਨੇ ਦੇ ਸਤਰ ਅੰਦਰ ਮੋਈਆਂ
ਰਾਣੀਆਂ ਮਾਰ ਕਟਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਸੰਧਾਂਵਾਲੀਆਂ ਜੇਹੀ ਨਾ ਕਿਸੇ
ਕੀਤੀ ਤੇਗਾਂ ਵਿਚ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਮਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਮੋਏ
ਨੀ ਬੀਰ ਹੋਕੇ ਜਾਨਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ੨੯ ॥
ਪਿੱਛੇ ਆਕੇ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਿਕਰ ਹੋਯਾ ਸੋਚੀਂ ਪਏ ਨੀ ਸਭ ਸਰਦਾਰ
ਮੀਆਂ ॥ ਅੱਗੇ ਰਾਜ ਆਇਆ ਹੱਥ ਬੁਰਛਿਆਂ ਦੇ ਪਈ ਖੜਕਦੀ
ਨਿੱਤ ਤਲਵਾਰ ਮੀਆਂ ॥ ਗੱਦੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜੇਹੜੇ ਮਾਰ ਲੈਂਦੇ
ਹੋਰ ਕਹੋ ਕਿਸ ਦੇ ਪਾਣੀ ਹਾਰ ਮੀਆਂ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਧੁਰੋਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਤਲਵਾਰ ਵਗਦੀ ਖ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਜਾਨਾ ਕੋਈ ਵਾਰ ਮੀਆਂ॥੩੦
॥ ਮਹਾਂਬਲੀ ਸਰਦਾਰ ਸੀ ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਡਿੱਠੀ ਬਣੀ ਕੁਚੱਲਣੀ
ਚਾਲ ਮੀਆਂ।ਦਿਲ ਆਪਨੇ ਬੈਠ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਏਥੇ ਕਈਆਂ
ਦੇ ਹੋਨਗੇ ਕਾਲ ਮੀਆਂ॥ਲਹਿਣਾਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਮਜੀਠੀਆ
ਸੀ ਵੱਡਾ ਅਕਲ ਦਾ ਕੋਟ ਕਮਾਲ ਮੀਆਂ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਤੁਰ
ਗਿਆ ਤੀਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸੱਭੇ ਛੱਡਕੇ ਦੰਗ ਦਵਾਲ ਮੀਆਂ ॥ ੩੧ ॥
ਦਲੀਪਸਿੰਘ ਗੱਦੀ ਉਤੇ ਰਹੇ ਬੈਠਾ ਹੀਰਾਸਿੰਘ ਜੋ ਰਾਜ ਕਮਾਂਵਦਾ
ਈ।ਜੱਲ੍ਹਾ ਉਸਦਾ ਖ਼ਾਸ ਵਜ਼ੀਰ ਹੈ ਸੀ ਖ਼ਾਤਰ ਤਲੇ ਨਾ ਕਿਸੇ
ਨੂੰ ਲਿਆਂਵਦਾਈ॥ ਅੰਦਰ ਬਾਹਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਿਆ ਘੂਰੇ ਕਹੇ
ਕੁਝ ਤੇ ਕੁਝ ਕਮਾਂਵਦਾਈ॥ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਦੁਖ ਦੇਂਦਾ
ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਾਂਵਦਾਈ ॥੩੨ ॥ ਸਿੰਘਾਂ ਲਿਖਿਆ
ਖ਼ਤ ਸੁਚੇਤਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਕਰਨਹਾਰਾ ਜੱਲ੍ਹਾ ਠੀਕ ਸਾਂਈ ॥
ਜਲਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਜ਼ੀਰ ਬਨਾ ਲਈਏ ਤੈਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪਿਆ
ਉਡੀਕਦਾਈ॥ ਅਕਸਰ ਰਾਜ ਪਿਆਰੇ ਨੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀਰਾ
ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸ਼ਰੀਕ ਦਾਈ॥ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਜੱਲ੍ਹੇ ਦਾ ਨੱਕ ਵੱਢੋ
ਭੱਜ ਜਾਏਗਾ ਮਾਰਿਆ ਲੀਕ ਦਾਈ ॥ ੩੩॥ ਜਿਸ ਵੇਲੜੇ ਰਾਜੇ
ਨੇ ਖਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਮੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਮੂਲ ਸਮਾਂਵਦਾਈ॥ ਵਗਾ ਤੱਗ
ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਅਸਾਂ ਜਾਣਾ ਡੇਰੇ ਕਾਠੀਆਂ ਚਾ ਪਵਾਊਂਦਾਈ॥
ਮੰਜੀ ਕਾਕੜੀਂ ਫੌਜ ਉਭਾਰਕੇ ਜੀ ਬਾਈ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਲੈ
ਆਂਵਦਾਈ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਆਨ ਲਾਹੌਰ ਪਹੁੰਚਾ ਮੀਆਂ ਮੀਰ
ਡੇਰਾ ਵਿੱਚ ਲਾਂਵਦਾਈ॥ ੩੪॥ਹੀਰਾਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਜੇ ਦੀ ਖ਼ਬਰ
ਹੋਈ ਤੁਰਕ ਪਲਟਨਾਂ ਸੱਭ ਲਪੇਟੀਆਂ ਨੀ॥ ਸਿੰਘਾਂ ਆਖਿਆ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰਾਜਾਜੀ ਜਾਓ ਮੁੜਕੇ ਫੌਜਾਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨਹੀ ਸਮੇਟੀਆਂਨੀ।
ਸਿੱਖੋ ਜੀਂਵਦਾ ਜਾਨ ਮਹਾਲ ਜੰਮੂੰ ਤੁੱਨੇ ਦੇਨ ਰਜਪੂਤਾਂ ਦੀਆਂ
ਬੇਟੀਆਂਨੀ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਆਧਾ ਵਜ਼ੀਰੀ ਲੈਕੇ ਆਖਣ ਸੱਭ
ਪਹਾੜ ਭੁਮੇਟੀਆਂਨੀ॥੩੫॥ਤੋਪਾਂ ਜੋੜਕੇ ਪਲਟਨਾਂ ਨਾਲਲੈਕੇ
ਸੀਖਾਂ ਰੋਸਕੇ ਤੇ ਹੀਰਾਸਿੰਘ ਚੜਦਾ॥ ਜਦੋਂ ਫੌਜ ਨੇ ਘੱਤਿਆ
ਆਨ ਘੇਰਾ ਖੰਡਾਸਾਰਦਾ ਖਿੱਚਕੇ ਹੱਥ ਫੜਦਾ॥ ਭੀਮਸਿੰਘ ਤੇ
ਕੇਸ੍ਰੀਸਿੰਘ ਲਾਵੇਂ ਲੈਕੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਕਟਕ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੜਦਾ॥ ਸ਼ਾਹ
ਮੁਹੰਮਦਾ ਟਿੱਕੇਦੀ ਲਾਜ ਰੱਖੀਂ ਮੱਥੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇਟੋਇਕੇ ਖੂਬ ਮਰਦਾ
॥ ੩੬॥ ਸਿੰਘ ਜੱਲ੍ਹੇ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਜੋ ਤੰਗ ਆਏ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ
ਕਚੀਚੀਆਂ ਖਾਂਵਦੇ ਨੀ॥ਅੱਗੇ ਸੱਤ ਤੇ ਅੱਠਸੀ ਤਲਬ ਪਹਿਲੇ
ਬਾਰਾਂਜ਼ੋਰਦੇਨਾਲਕਰਾਂਵਦੇ ਨੀ॥ ਕਈ ਆਖਦੇ ਦੇਹੋ ਇਨਾਮ
ਸਾਨੂੰਲੈਕੇ ਬੁਧਕੀਆਂ ਛਾਗਲ ਪਾਂਵਦੇ ਨੀ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਟਿੱਕੇ
ਦੀ ਲਾਜਰੱਖੀਪੰਜ ਕੌਂਸਲੀਚਾਬਨਾਂਵਦੇਨੀ॥੩੭॥ਹੋਯਾਹੁਕਮ
ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਮਹਾਵਤਾਂਨੂੰ ਹੌਦੇਸੋਨੇ ਦੇਛਾਇਕਸਾਂਵਦੇ ਨੀ॥ ਤਰਫ਼
ਜੰਮੂੰ ਦੀ ਮੂੰਹ ਮਰੋੜ ਚਲੇ ਸਾਨੂੰ ਆਇਕੇ ਸਿੰਘ ਮਨਾਂਵਦੇਨੀ॥
ਘੇਰੇ ਅਜਲ ਦੇ ਅਕਲ ਨਾ ਮੂਲ ਆਈ ਬੁਰਾ ਆਪਨਾ ਆਪਕਰਾਂ
ਵਦੇ ਨੀ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਸਿੰਘ ਲੈ ਮਿਲੇ ਤੋਪਾਂ ਅਗੋਂ ਗੋਲਿਆਂ
ਨਾਲ ਉਡਾਂਵਦੇਨੀ ॥ ੩੮॥ ਹੀਰਾਸਿੰਘ ਨੇ ਜੱਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਮਾਰਕੇਜੀ
ਜ਼ਵਾਹਰਸਿੰਘਵਜ਼ੀਰਬਨਾਂਵਦੇਨੀ॥ਤਰਫਜੰਮੂੰ ਪਹਾੜਦੀ ਹੋ
ਤੁਰੇ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ੇਰਖ਼ਰੂਦਮਚਾਂਵਦੇਨੀ॥ਓਥੋਂ ਰਾਜਾ ਗੁਲਾਬਸਿੰਘ
ਬੰਨ੍ਹ ਆਂਦਾ ਕੈਂਠੇ ਫੇਰਲੈਕੇ ਗਲੀਂ ਪਾਂਵਦੇਨੀ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ
ਅਸਾਂਹੁਣਕਰਜ਼ੇਲੈਣੇਜਵਾਹਰਸਿੰਘਨੂੰ ਆਖਸੁਨਾਂਵਦੇਨੀ॥੩੯॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕਿਹਾ ਬੁਰਛਿਆਂ ਆਨ ਅੰਧੇਰ ਪਾਇਆ ਜੇਹੜਾ ਬਹੇ ਗੱਦੀ
ਓਨੂੰ ਮਾਰ ਲੈਂਦੇ ॥ ਕੜੇ ਕੰਠੇ ਇਨਾਮ ਰੁਪਏ ਬਾਰਾਂ ਕਦੇਂ ਪੰਜ
ਤੇ ਸੱਤ ਨਾ ਚਾਰ ਲੈਂਦੇ॥ ਕਈ ਤੂਰੇ ਨੀ ਕਿਲੇ ਦੀ ਲੁੱਟ ਕਰਕੇ
ਕਈ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੁਟ ਬਜ਼ਾਰ ਲੈਂਦੇ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਚੜ੍ਹੇ
ਮਝੈਲ ਭਈਏ ਪੈਸਾ ਤਲਬ ਦਾ ਨਾਲ ਪੈਜ਼ਾਰ ਲੈਂਦੇ ॥ ੪੦ ॥
ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੇਡ ਵਿਚ ਲੀ ਪਈ ਨਿੱਤ ਹੁੰਦੀ ਮਾਰੋ ਮਾਰ
ਮੀਆਂ॥ ਸਿੰਘਾਂ ਮਾਰ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕੀਤਾ ਸਭੇ ਕਤਲ ਹੋਏ
ਵਾਰੋ ਵਾਰ ਮੀਆਂ॥ ਸਿਰ ਫੌਜ ਦੇ ਰਹਿਆ ਨਾ ਕੋਈ ਕੁੰਡਾ ਹੋਏ
ਸ਼ੁਤਰ ਜਿਉਂ ਬਾਝੁ ਮੁਹਾਰ ਮੀਆਂ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਫਿਰਨ ਸਰਦਾਰ
ਲੁਕਦੇ ਭੂਤ ਮੰਡਲੀ ਹੋਈ ਤਿਆਰ ਮੀਆਂ॥ ੪੧ ॥ ਜਵਾਹਰ-
ਸਿੰਘ ਦੇ ਉਤੇ ਨੀ ਚੜ੍ਹੇ ਸਾਰੇ ਮੱਥਾ ਖੂਨੀਆਂ ਵਾਂਗਰ ਵੱਟਿਓਨੇ॥
ਡਰਦਾ ਭਾਣਜੇ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਮਿਲਣ ਆਇਆ ਅੱਗੋਂ ਨਾਲ ਸੰਗੀਨਾਂ ਦੇ
ਫੱਟਿਓਨੇ॥ ਸੀਖਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਤੂੰਬ ਕੇ ਫੀਲ ਉੱਤੋਂ ਕੱਢ ਹੌਦਿਓਂ ਜ਼ਿਮੀ
ਤੇ ਸੱਟਿਓਨੇ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਵਾਸਤੇ ਪਾਇ ਰਹਿਆ ਸਿਰ ਨਾਲ
ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਕੱਟਿਓਨੇ ॥੪੨ ॥ਮਾਈ ਕੈਦ ਕਨਾਤ ਦੇ ਵਿੱਚ
ਕੀਤੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਰੋਇਕੇ ਪਈ ਸੁਨਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਤੇਰਾ ਕੌਣ
ਹਿਮਾਇਤੀ ਸੁਨਣਵਾਲਾ ਜਿਸਨੂੰ ਪਾਇਕੇ ਵੈਣ ਵਿਖਾਵਨੀ ਹੈਂ॥
ਕੇਹੜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਬੇਟਾ ਮੋਇਆ ਸਾਥੋਂ ਜੇਹੜੇ ਡੂੰਗੜੇ ਵੈਣ
ਤੂੰ ਪਾਵਨੀ ਹੈਂ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਵੇਹ ਇਨਾਮ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਜੋਰ ਤੇ
ਰਾਜ ਕਮਾਵਨੀ ਹੈਂ॥ ੪੩॥ ਪਈ ਝੂਰਦੀ ਹੈ ਰਾਣੀ ਜਿੰਦ ਕੌਰਾਂ
ਕਿਥੋਂ ਕਢਾਂ ਮੈਂ ਕਲਗੀਆਂ ਨਿੱਤ ਤੋੜੇ ॥ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਕੋਹਿਆ ਵੀਰ ਮੇਰਾ ਜਿਸਦੀ ਤਾਬਿਆ ਲੱਖ ਹਜ਼ਾਰ ਘੋੜੇ॥ ਕਿੱਥੋਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੱਢਾਂ ਮੈਂ ਦੇਸ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮਿਲੇ ਜੋ ਏਨਾਂ ਦਾ ਗਰਬ ਤੋੜੇ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਓਸਥੋਂ ਜਾਨ ਵਾਰਾਂ ਜੁਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੈਰ ਜੋ ਕੋਈ ਮੋੜੇ ॥੪੪॥ ਮੈਨੂੰ ਆਨ ਹੁਰੇਰਿਓਂ ਘੂਰਦੇ ਨੀ ਲੈਂਦੇ ਮੁਫ਼ਤ ਇਨਾਮ ਰੁਪਏ ਬਾਰਾਂ॥ ਜੱਟੀ ਹੋਵਾਂ ਤਾਂ ਕਰਾਂ ਪੰਜਾਬ ਰੰਡੀ ਸਾਰੇ ਦੇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਚਾ ਤੁਰਨ ਵਾਰਾਂ॥ ਛੱਡਾਂ ਨਹੀਂ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਵੜਨ ਜੋਗੇ ਸਣੇ ਵੱਡਿਆਂ ਅਫਸਰਾਂ ਜਮਾਂਦਾਰਾਂ ॥ ਪਏ ਰੁਲਣਗੇ ਵਿੱਚ ਪਰਦੇਸ ਮੁਰਦੇ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਮਾਰਨੀ ਏਸ ਮਾਰਾਂ॥੪੫॥ ਜਿਨਾਂ ਮਾਰਿਆ ਕੋਹਿਕੇ ਵੀਰ ਮੇਰਾ ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਰਾਂਗੀ ਓਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜੰਡੀਆਂ ਨੀ ॥ ਧੂੰਮਾ ਜਾਨ ਵਲਾਇਤੀਂ ਪੇਸ ਜਾਨਾਂ ਪਾਵਾਂ ਬੱਕਰੇ ਵਾਂਗ ਚਾ ਵੰਡੀਆਂ ਨੀ॥ ਚੂੜੇ ਲਹਿਣਗੇ ਬਹੁਤ ਸੁਹਾਗਣਾਂ ਦੇ ਨੱਥ ਚੌਂਕ ਤੇ ਵਾਲੀਆਂ ਡੰਡੀਆਂ ਨੀ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਪੈਣਗੇ ਵੈਣ ਡੂੰਘੇ ਜਦੋਂ ਬਹਿਣ ਪੰਜਾਬਣਾਂ ਰੰਡੀਆਂ ਨੀ॥੪੬॥ ਅਰਜ਼ੀ ਲਿਖੀ ਫਰੰਗੀ ਨੂੰ ਕੁੰਜ ਗੋਸ਼ੇ ਪਹਿਲੇ ਆਪਣਾ ਸੁੱਖ ਅਨੰਦ ਵਾਰੀ ॥ ਤੇਰੀ ਵੱਲ ਮੈਂ ਫੌਜ ਨੂੰ ਭੇਜਨੀਆਂ ਖਟੇ ਕਰੀਂ ਤੂੰ ਏਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੰਦ ਵਾਰੀ ॥ ਜੇਹੜਾ ਜ਼ੋਰ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਸਭ ਲਾਵੀਂ ਪਿੱਠੇ ਖਰਚ ਮੈਂ ਕਰਾਂਗੀ ਬੰਦ ਵਾਰੀ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਫੇਰ ਨਾ ਆਉਣ ਮੁੜਕੇ ਮੈਨੂੰ ਏਤਨੀ ਬਾਤ ਪਸੰਦ ਵਾਰੀ ॥੪੭॥ ਪਹਿਲੇ ਪਾਰ ਦਾ ਮੁਲਖ ਤੂੰ ਮੱਲ ਸਾਡਾ ਆਪੇ ਖਾ ਗੁੱਸਾ ਤੈਥੀਂ ਆਵਣੀਗੇ ॥ ਸੋਈ ਲੜਨਗੇ ਹੋਣ ਬੇਖ਼ਬਰ ਜੇਹੜੇ ਮੱਥਾ ਕਦੀ ਸਰਦਾਰਨਾ ਡਾਹੁਣੀਗੇ ॥ ਏਸੇ ਵਾਸਤੇ ਫੌਜ ਮੈਂ ਘਾ ਛੱਡੀ ਕਈ ਭਾਂਜ ਅਚਾਨਕ ਪਾਵਣੀਗੇ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਲਾਟ ਜੀ ਕਟਕ ਤੇਰੇ ਮੇਰੇ ਗਲੋਂ ਤਗਾਦੜਾ ਲਾਹੁਣੀਗੇ ॥੪੮॥ ਲੰਦਨ ਕੰਪਨੀ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਸਾਹਿਬ ਕਿਤਾਬ ਡਿਠੀ ਇਨਾਂ ਲਾਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ ਲਏਗਾ ਜੀ ॥ ਜੱਜਲਾਟ ਨੇ ਚੁਕਿਆ ਆਨ ਬੀੜਾ ਅਬੀ ਸਿੱਖ ਸਿਉਂ ਜਾਇਕੇ ਲੜੇਗਾ ਜੀ ॥ ਘੰਟੇ ਤੀਨ ਮੈ ਜਾ ਲਾਹੌਰ ਮਾਰੂੰ ਇਸ ਬਾਤ ਮੇਂ ਫ਼ਰਕ ਨਾ ਪੜੇਗਾ ਜੀ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਵਗਣੇ ਤੇਰੁਵੀਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਹਿਰ ਲਹੌਰ ਵਿਚ ਵੜੇਗਾ ਜੀ॥੪੯॥ ਵਜੀਤੂਰਮ ਤੰਬੂਰ ਕਰਨੈਲ ਸ਼ੁਤਰੀ ਤੰਬੂ ਬੈਰਕਾਂ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨਮੀਆਂ ॥ ਕੋਤਲਬੱਘੀਆਂਪਾਲਕੀ ਤੋਪਖਾਨੇ ਦੂਰਬੀਨਚੰਗੀ ਸਾਇਬਾਨ ਮੀਆਂ ॥ ਚੜਿਆਨੰਦਨੌਂ ਲਾਟ ਉਠਾਇ ਬੀੜਾ ਡੇਰਾ ਪਾਂਵਦਾ ਵਿੱਚ ਮੈਦਾਨਮੀਆਂ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾਗੋਰਿਆਂ ਛੇੜਛੇੜੀ ਮੁਲਖ ਪਾਰਦਾ ਮੱਲਿਆ ਆਨ ਮੀਆਂ ॥੫੦॥ ਫ਼ਰਾਸੀਸਾਂਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਹੁਕਮ ਹੋਯਾ ਤੁਸੀ ਜਾਓਖਾਂ ਤਰਫ ਕਸ਼ਮੀਰਨੂੰਜੀ ॥ ਉਨ੍ਹਾਰੱਬ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾਇਆਈਮਾਈ ਵੜੀਂ ਨਾ ਕੁਝਤਕਸੀਰਨੂੰਜੀ ॥ ਪਾਰੋਂਮੁਲਕ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ ਮਲ ਲਿਆ ਅਸੀਂ ਮਾਰਾਂਗੇ ਓਸਦੇਪੀਰ ਨੂੰਜੀ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਲੜਾਂਗੇ ਹੋਰ ਪਰਿਓਂ ਅਸਾਂ ਡੱਕਣਾਂਓਸ ਵਹੀਰਨੂੰਜੀ॥੫੧॥ਮਾਈਆਖਿਆ ਸੱਭ ਚੜ ਜਾਨ ਫੌਜਾਂ ਬੂਹੇ ਸ਼ਹਿਰਦੇਰਹਿਨਨਾਸੱਖਣੇਜੀ॥ ਮੁਸਲਮਾਨੀਆਂਪੜਤਲਾਂਰਹਿ ਣਏਥੇਘੋੜਚੜੇਨਹੀਂਪਾਸ ਰੱਖਣੇਜੀ ॥ ਕਲਗੀਵਾਲੜੇਮੋਹਰੇ ਹੋਣਅੱਗੇਅੱਗੇਹੋਰਗ਼ਰੀਬਨਾਧੱਕਣੇਜੀ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਜਿਨਾਂ ਦੀ ਤਲਬਤੇਰਾਂਮਜ਼ੇ ਤਿਨਾਂ ਲੜਾਈਦੇ ਚੱਖਣੇ ਜੀ॥ ੫੨ ॥ ਸਾਰੇਪੰਥਨੂੰਸੱਦਕੇਕਹਿਨਲੱਗੀਮੈਥੋਂ ਗਏਖ਼ਜਾਨੇਨਿਖੁਟਵਾਰੀ ॥ ਜਮਨਾ ਤੀਕਰ ਪਿਆਹੈ ਦੇਸ ਸੁੰਞਾ ਖਾਓ ਦੇਸ ਫ਼ਰੰਗੀ ਦਾ ਲੁੱਟਵਾਰੀ ॥ ਮਾਰੋਸ਼ਹਿਰਫਿਰੋਜਪੁਰਲੁਦਿਹਾਣਾ ਸੁੱਟੋਛਾਵਨੀ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਓਸ ਦੀ ਪੁੱਟ ਵਾਰੀ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਲਵੇ ਇਨਾਮ ਮੈਥੋਂ ਕੜੇ ਕੈਂਠੇ ਮੈਂ ਦੇਵਾਂਗੀ ਸੁੱਟਵਾਰੀ॥ ੫੩॥ ਸਿੰਘਾਂ ਆਖਿਆ ਲੜਾਂਗੇ ਹੋ ਵੱਟੇ ਸਾਨੂੰ ਖਬਰ ਘੱਲੀਂ ਦਿਨੇ ਰਾਤ ਮਾਈ॥ ਤੇਰੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿਚ ਨਾ ਫ਼ਰਕ ਕਰਸਾਂ ਭਾਵੇਂ ਖੂਹ ਘੱਤੀਂ ਭਾਵੇਂ ਖਾਤ ਮਾਈ॥ ਸਿੰਘਾਂ ਬੋਲੀਓਂ ਮੂਲ ਨਾ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਕੇ ਕੁਛ ਕਰਨ ਲਗੀ ਸਾਡਾ ਘਾਤ ਮਾਈ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਅਜੇ ਨਾ ਜਾਣਿਓ ਨੇ ਖ਼ਾਲੀ ਪਈ ਨਾਂ ਚੌਪੜੀ ਪ੍ਰਾਤ ਮਾਈ॥ ੫੪॥ ਦਿੱਤੀ ਮਾਈ ਨੇ ਜਦੋਂ ਦਿਲਬਰੀ ਭਾਰੀ ਸਿੰਘ ਬੈਠੇ ਨੀ ਹੋਇ ਸੁਚੇਤ ਮੀਆਂ॥ ਸੱਚੇ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੱਥ ਨੀ ਸੱਭ ਗੱਲਾਂ ਕਿਸੇ ਹਾਰ ਦੇਵੇ ਕਿਸੇ ਜੇਤ ਮੀਆਂ॥ ਇਕ ਲੱਖ ਬੇਟਾ ਸਵਾ ਲੱਖ ਪੋਤਾ ਰਾਵਣ ਮਾਰਿਆ ਘਰ ਦੇ ਭੇਤ ਮੀਆਂ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਜਾਣਦਾ ਜੱਗ ਸਾਰਾ ਕੋਈ ਸੂਰਮੇਂ ਅਉਂਣਗੇ ਖੇਤ ਮੀਆਂ॥ ੫੫॥ ਸਿੰਘਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਬੈਠ ਗੁਰਮਤਾ ਕੀਤਾ ਚਲੋ ਜਾਇ ਫਰੰਗੀ ਨੂੰ ਮਾਰੀਏ ਜੀ॥ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਇ ਸਾਡੇ ਇੱਕ ਘੜੀ ਵਿਚ ਮਾਰ ਉਤਾਰੀਏ ਜੀ॥ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੇਹੇ ਅਸਾਂ ਨਹੀਂ ਛਡੇ ਅਸੀਂ ਕਦੀ ਨਾ ਓਸ ਥੋਂ ਹਾਰੀਏ ਜੀ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਮਾਰ ਕੇ ਲੁੱਦੇਹਾਨਾ ਫੌਜਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰੀਏ ਜੀ ॥੫੬॥ ਜ਼ਬਤ ਕਰਾਂਗੇ ਮਾਲ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ ਦੇ ਓਥੋਂ ਲਿਆਵਾਂਗੇ ਦੌਲਤਾਂ ਬੋਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਪਿੱਛੋਂ ਵੜਾਂਗੇ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਸਤਰਖਾਨੇ ਬੰਨ ਲਿਆਵਾਂਗੇ ਓਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਕਾਬਲ ਵਿੱਚ ਪਠਾਣ ਜਿਉਂ ਅਲੀ ਅਕਬਰ ਮਾਰ ਵਢ ਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਪੋਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਲਵਾਂਗੇ ਫੇਰ ਕੰਠੇ ਤਿੱਲੇਦਾਰ ਜੋ ਰੇਸ਼ਮੀ ਡੋਰੀਆਂ ਨੀ॥ ੫੭॥ ਝੰਡੇ ਨਿੱਕਲੇ ਕੂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਯਾ ਚੜ੍ਹੇ ਸੂਰਮੇਂ

Digitized by Panjab Digital Library / www.panjabdigilib.org

ਸਿੰਘ ਦਲੇਰ ਮੀਆਂ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਛੈਲ ਬਾਂਕੇ ਜੈਸੇ ਬੇਲਿਓਂ ਨਿਕਲਦੇ ਸ਼ੇਰ ਮੀਆਂ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਸੱਭ ਮਝੈਲ ਦੁਆਬੀਏ ਜੀ ਜਿਨਾਂ ਕਿਲੇ ਨਿਵਾਏ ਹੈਂ ਢੇਰ ਮੀਆਂ। ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਚੜ੍ਹੇ ਜਮੂਰ ਖਾਨੇ ਹੋਧਾ ਹੁਕਮ ਨਾ ਲਾਂਵਦੇ ਦੇਰ ਮੀਆਂ ॥੫੭॥ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਨੇ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਜੱਲੇ ਵਾਲੀਏ ਬਣਤ ਬਨਾਂਵਦੇ ਨੀ ॥ ਆਏ ਹੋਰ ਪਹਾੜ ਦੇ ਸੱਭ ਰਾਜੇ ਜੇੜ੍ਹੇ ਤੇਗ ਦੇ ਧਨੀ ਕਹਾਂਵਦੇ ਨੀ ॥ ਆਏ ਸੱਭ ਮਝੈਲ ਦੁਆਬੀਏ ਜੀ ਸੰਧਾਵਾਲੀਏ ਕਾਠੀਆਂ ਪਾਂਵਦੇ ਨੀ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਚੜ੍ਹੀ ਅਕਾਲ ਰਜਮਟ ਖੰਡੇ ਸਾਰ ਦੇ ਛਿਕਲ ਕਰਾਂਵਦੇ ਨੀ ॥੫੮॥ ਮਜ਼ਹਰ ਅਲੀ ਤੇ ਮਾਖੇ ਖਾਂ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਤੋਪਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਥੀਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਬੇੜਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੁਲਤਾਨ ਮਹਮੂਦ ਵਾਲਾ ਤੋਪਾਂ ਹੋਰ ਅਮਾਮ ਸ਼ਾਹ ਵਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਇਲਾਹੀ ਬਖ਼ਸ਼ ਪਟੋਲੀ ਨੇ ਮਾਂਜ ਕੇ ਜੀ ਧੂਪ ਦੇਇ ਕੇ ਤਖਤ ਬਹਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਐਸੀਆਂ ਲੈਸ ਹੋਈਆਂ ਬਿਜਲੀ ਵਾਗ ਜਿਉਂ ਦੇਨ ਦਿਖਾਲੀਆਂ ਨੀ ॥ ੬੦ ॥ ਸੁਨ ਕੇ ਖ਼ਬਰ ਫ਼ਰੰਗੀ ਦੀ ਚੜ੍ਹੇ ਸੱਭੇ ਫੌਜਾਂ ਬੇਮੁਹਾਰੀਆਂ ਹੋਇ ਤੁਰੀਆਂ ॥ ਅੱਗੇ ਵਾਰ ਕੁਵਾਰ ਨਾ ਕਿਸੇ ਡਿੱਠਾ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਲਗ ਟੁਰੀਆਂ ॥ ਅੱਗੇ ਤੋਪਾਂ ਦੇ ਧਨੀ ਭੀ ਹੈਨ ਗੋਰੇ ਵੰਗਾਂ ਪਹਿਨ ਖਲੋਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੁੜੀਆਂ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਵਰਜਦੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਫੌਜਾਂ ਹੋ ਮੋਹਾਨੀਆਂ ਕਦੋਂ ਮੁੜੀਆਂ ॥ ੬੧॥ ਚੜ੍ਹੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਥੀਂ ਮਾਰ ਧਊਂਸੇ ਸੱਭੇ ਗਰਬ ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਰਦੇ ॥ ਉਰੇ ਦੋਹਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਅਟਕੇ ਪੱਤਣ ਲੰਘੇ ਨੀ ਜਾ ਫੀਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ॥ ਅੱਗੇ ਛੇੜਿਆ ਨਹੀਂ ਫਰੰਗੀਆਂ ਨੇ ਦੁਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਰੁਲਨਗੇ ਬਹੁਤ ਮੁਰਦੇ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਭੱਜਣਾ ਰਣੋਂ ਭਾਰੀ ਜੁਟੇ ਸੂਰਮੇਂ ਆਖ ਤੂੰ ਕਦੋਂ ਮੁੜਦੇ ॥ ੬੨ ॥ ਲੱਗੀ ਧਮਕ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਅੰਦਰ ਦਿੱਲੀ ਆਗਰੇ ਹਾਂਸੀ ਹਸਾਰ ਮੀਆਂ ॥ ਬੀਕਾਨੇਰ ਲਖਨੌਰ ਭਟਨੇਰ ਜੈਪੁਰ ਪਈਆਂ ਭਾਜੜਾਂ ਜਮਨਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਮੀਆਂ॥ ਚੱਲੀ ਸੱਭ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਲਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਸ਼ੁਮਾਰ ਮੀਆਂ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਕਿਸੇ ਨ ਅਟਕਣਾ ਈ ਸਿੰਘ ਲੈਣਗੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੀਆਂ ॥ ੬੩ ॥ ਅਰਜ਼ੀ ਲਿਖੀ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ ਖ਼ਾਲਸੇ ਨੂੰ ਤੁਸੀ ਕਾਸਨੂੰ ਜੰਗ ਮਚਾਂਵਦੇ ਹੋ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਨੇਮ ਸਾਡਾ ਤੁਸੀ ਸੁਤੀਆਂ ਕਲਾਂ ਜਗਾਂਵਦੇ ਹੋ ॥ ਕਈ ਲਾਖ ਰੁਪਈਆ ਲੈ ਜਾਹੋ ਸਾਥੋਂ ਦਿਆਂ ਹੋਰ ਜੋ ਤੁਸੀ ਫਰਮਾਂਵਦੇ ਹੋ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਅਸਾਂ ਨਾ ਮੂਲ ਲੜਨਾਂ ਤੁਸੀ ਐਤਨਾ ਜ਼ੋਰ ਕਿਉਂ ਲਾਂਵਦੇ ਹੋ॥ ੬੪॥ ਸਿੰਘਾਂ ਲਿਖਿਆ ਖ਼ਤ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ ਨੂੰ ਤੈਨੂੰ ਮਾਰਾਂਗੇ ਅਸੀ ਵੰਗਾਰ ਕੇ ਜੀ॥ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੁਪਯਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਕਾਈ ਭਾਵੇਂ ਦੇ ਤੂੰ ਢੇਰ ਉਸਾਰ ਕੇ ਜੀ॥ ਓਹ ਪੰਥ ਤੇਰੇ ਉਤੇ ਆਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਜੇੜ੍ਹਾ ਆਯਾ ਸੀ ਜੰਮੂੰ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਜੀ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਸਾਮਨੇ ਡਾਹ ਤੋਪਾਂ ਸੂਰੇ ਕੱਢ ਮੈਦਾਨ ਨਿਤਾਰ ਕੇ ਜੀ॥ ੬੫ ॥ ਪੈਂਚ ਲਿਖਦੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪ ਤਲਾਂ ਦੇ ਸਾਡੀ ਅੱਜ ਹੈ ਵਡੀ ਚੜ੍ਹੰਤ ਮੀਆਂ ॥ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਡਾਹ ਤੋਪਾਂ ਨਹੀਂ ਛਡਿਆ ਸਾਧ ਤੇ ਸੰਤ ਮੀਆਂ॥ ਅਸਾਂ ਮਾਰੇ ਚੌਫੇਰੇ ਦੇ ਕਿਲੇ ਭਾਰੇ ਅਸਾਂ ਮਾਰਿਆ ਕੂਲੂ ਭਟੰਤ ਮੀਆਂ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸੋਈ ਹੋਣੀ ਜੇਹੜੀ ਕਰੇਗਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਮੀਆਂ ॥ ੬੬ ॥ ਦੂਰਬੀਨ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਨੇ ਹਥ ਲੈਕੇ ਕੀਤਾ ਫੌਜ ਦਾ ਸੱਭ ਸ਼ੁਮਾਰ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਮੀਆਂ ॥ ਜਿਨੀ ਬਾਈਂ ਸੀ ਜਮਾ ਜਮੂਰ ਖਾਨੇ ਕੀਤੇ ਸਾਹਬ
ਮਾਲੂਮ ਹਜ਼ਾਰ ਮੀਆਂ॥ਦਾਰੂ ਵੰਡਿਆ ਸੂਰਿਆਂ ਜੰਗੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ
ਦੋ ਬੋਤਲਾਂ ਕੈਫ ਖੁਮਾਰ ਮੀਆਂ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਪੀ ਸ਼ਰਾਬ ਗੋਰੇ
ਹੋਏ ਜੰਗ ਨੂੰ ਤੁਰਤ ਤਿਆਰ ਮੀਆਂ ॥ ੬੭ ॥ ਇਕ ਪਿੰਡ ਦਾ
ਨਾਮ ਜੋ ਮੁਦਕੀ ਸੀ ਓਥੇ ਭੁਰੀ ਸੀ ਪਾਨੀ ਦੀ ਖੱਡ ਮੀਆਂ॥ਘੋੜ ਚੜੇ
ਅਕਾਲੀਏ ਨਵੇਂ ਸਾਰੇ ਝੰਡੇ ਦਿਤੇ ਨੀ ਜਾਇਕੇ ਗੱਡ ਮੀਆਂ॥
ਤੋਪਾਂ ਚਲੀਆਂ ਕਟਕ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ ਦੇ ਗੋਲੇ ਤੋੜ ਦੇ ਮਾਸ ਤੇ
ਹੱਡ ਮੀਆਂ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਪਿਛਾਂ ਨੂੰ ਉੱਠ ਨੱਠੇ ਤੋਪਾਂ ਸੱਭ ਆਏ
ਓਥੇ ਛੱਡ ਮੀਆਂ ॥੬੮॥ ਡੇਰੇ ਆਨ ਕੇ ਬੈਠ ਸਲਾਹ ਕਰਦੇ
ਐਤਵਾਰ ਅਸੀਂ ਖੰਡਾ ਵਾੜਾਂਗੇ ਜੀ॥ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਡੀ ਉਡੀਕ
ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਆਏ ਬਗੈਰ ਨਾ ਲੜਾਂਗੇ ਜੀ ॥ ਸਰਫਾ ਜਾਨ ਦਾ
ਨਹੀਂ ਜੇ ਤਦੋਂ ਕਰਨਾ ਜਦੋਂ ਵਿੱਚ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਵੜਾਂਗੇ ਜੀ ॥ ਸ਼ਾਹ
ਮੁਹੰਮਦਾ ਇਕ ਦੂੰ ਇੱਕ ਹੋਵੇ ਡੇਰੇ ਚੱਲ ਫ਼ਰੰਗੀ ਦੇ ਵੜਾਂਗੇ ਜੀ ॥
੬੯॥ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਭੀ ਲਸ਼ਕਰੀਂ ਆਨ ਵੜਿਆ ਹੁਦੇਦਾਰ ਸੱਭੇ
ਓਥੇ ਆਂਵਦੇ ਨੀ ॥ ਕਰੋ ਹੁਕਮ ਤੇ ਡੇਰਾ ਉਠਾਈਏ ਜੀ ਪਏ ਸਿੰਘ
ਕਚੀਚੀਆਂ ਖਾਂਵਦੇ ਨੀ॥ਕੂੰਜਾਂ ਨਜ਼ਰ ਆਈਆਂ ਬਾਜਾਂ ਭੁਖਿਆਂ ਨੂੰ
ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆਂ ਚੋਟ ਚਲਾਂਵਦੇ ਨੀ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਓਸਥੋਂ
ਹੁਕਮ ਲੈਕੇ ਹੱਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਡੌਲ ਬਨਾਂਵਦੇ ਨੀ ॥੭੦॥ ਫੇਰੂ
ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹੇਠ ਜਾਂ ਖੇਤ ਰੁੱਧੇ ਤੋਪਾਂ ਚੱਲੀਆਂ ਨੀ ਵਾਂਗ ਤੋਰਿਆਂ
ਦੇ॥ਸਿੰਘ ਸੂਰਮੇਂ ਆਨ ਮੈਦਾਨ ਲੱਥੇ ਗੰਜ ਲਾਹ ਸੁੱਟੇ ਓਨਾਂ
ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ॥ਵੱਡੇ ਲਾਟ ਨੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਖਾਇ ਗੁੱਸਾ ਫੇਰ ਦਿੱਤੇ ਨੀ
ਲੱਖ ਢੰਡੋਰਿਆਂ ਦੇ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਰੋੜ ਬਣਾਇ ਨੰਦਨ ਸਿੰਘ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਜਾਨ ਨਾਹੀਂ ਨਾਲ ਜੋਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ੭੧ ॥ ਹੁਕਮ ਲਾਟ ਕੀਤਾ ਲਸ਼ਕਰ ਆਪਣੇ ਨੂੰ ਤੁਸਾਂ ਲਾਜ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਦੀ ਰਖਣੀ ਜੀ॥ ਸਿੰਘਾਂ ਮਾਰਕੇ ਕਟਕ ਮੁਕਾਇ ਦਿੱਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਤੇ ਪੂਰਬੀ ਦੱਖਣੀ ਜੀ॥ ਨੰਦਨ ਟਾਪੂਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਰਲਾਟ ਪਿਆ ਕੁਰਸੀ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਹੈ ਸੱਖਣੀ ਜੀ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀਓ ਜੀ ਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਪਾਹੀ ਦੀ ਰੱਖਣੀ ਜੀ ॥ ੭੨ ॥ ਹੋਯਾ ਹੁਕਮ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਦਾ ਤੁਰਤ ਜਲਦੀ ਤੋਪਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਨੀਰਦੇ ਆਇ ਪੱਲੇ ॥ ਫੂਕ ਸੁੱਟੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੇਖਜ਼ੀਨਾਂ ਸਿੰਘ ਉੱਡਕੇ ਪੱਤਰਾ ਹੋਇ ਚੱਲੇ ॥ ਛੋਲਦਾਰੀਆਂ ਤੰਬੂਆਂ ਛੱਡ ਦੌੜੇ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੂਲ ਪੱਲੇ ॥ ਓੜਕ ਲਿਆ ਮੈਦਾਨ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਰਣੋ ਨਹੀਂ ਮੂਲ ਹੱਲੇ ॥ ੭੩ ॥ ਉਧਰ ਆਪ ਫਰੰਗੀ ਨੂੰ ਭਾਂਜ ਆਈ ਦੌੜੇ ਜਾਨ ਗੋਰੇ ਦਿੱਤੀ ਕੰਡ ਮੀਆਂ॥ ਚਲੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਸਾਰੇ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਮਗਰ ਹੋਈ ਬੰਦੂਕਾਂ ਦੀ ਫੰਡ ਮੀਆਂ॥ ਕਿਨੇ ਜਾਕੇ ਲਿਆਇ ਕੇ ਖ਼ਬਰ ਦਿਤੀ ਨੰਦਨ ਹੋਇ ਬੈਠੀ ਤੇਰੀ ਰੰਡ ਮੀਆਂ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਵੇਖ ਮੈਦਾਨ ਜਾਕੇ ਰੁੱਲਦੀ ਗੋਰਿਆਂ ਦੀ ਪਈ ਝੰਡ ਮੀਆਂ॥ ੭੪ ॥ ਪਹਾੜਾ ਸਿੰਘ ਸੀ ਯਾਰ ਫਰੰਗੀਆਂ ਦਾ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਸੀ ਓਸਦੀ ਗੈਰਸਾਲੀ॥ ਓਹ ਤਾਂ ਭੱਜਕੇ ਲਾਟ ਨੂੰ ਜਾਇ ਮਿਲਿਆ ਗੱਲ ਜਾਇ ਦੱਸੀ ਸਾਰੀ ਭੇਤ ਵਾਲੀ॥ ਏਥੋਂ ਹਰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ ਚੌਧਾਂ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕੇ ਜਾਨ ਛਾਲੀ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਸਾਬਲੇ ਸਿਲੇਖਾਨੇ ਛੱਡ ਗਏ ਨੀ ਸਿੰਘ ਮੈਦਾਨ ਖ਼ਾਲੀ ॥ ੭੫ ॥ ਮੁੜਕੇ ਫੇਰ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਲਾਟਾਂ ਦਾਰ ਗੋਲੇਜ ਦੋਂ ਆਨ ਛੁੱਟੇ॥ ਉੱਡੀ ਰਾਲ ਜ਼ੰਬੂਰਾਂ ਦੇ ਰਾਂਕ ਲਕੀਆਂ ਨੀ ਕੈਰਵ ਪਾਂਡਵਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੇ ਜੈਸੇ ਬਾਣ ਛੁੱਟੇ॥ ਜਦੋਂ ਡਿੱਠੇ ਨੀਂ ਹੱਥਫ਼ਰੰਗੀਆਂਦੇ ਓਥੇ ਕੇਈਆਂ ਦੇ ਆਂਨ ਪਰਾਨ ਦ੍ਰੁੱਟੇ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਇਕ ਸੌ ਤੇਈ ਤੋਪਾਂ ਤੇਸ਼ੇਖ਼ਾਨੇ ਫਰੰਗੀਆਂ ਆਨ ਲੁੱਟੇ॥੭੬॥ ਜਦੋਂ ਪਿਆ ਹਰਾਸ ਤੇ ਕਰਨ ਗੱਲਾਂ ਮੁੰਡੇ ਘੋੜ ਚੜ੍ਹੇ ਨਵੇਂ ਛੋਕਰੇਜੀ॥ਅਧੀ ਰਾਤਨੂੰ ਉਠਕੇਖਿਸਕਤੁਰੀਧੋ ਕਿਥੋਂ ਪਏ ਗੋਰੇ ਸਾਨੂੰ ਓਪਰੇ ਜੀ॥ਵਾਹੀ ਕਰਦੇ ਤੇ ਰੋਟੀਆਂ ਖ਼ੂਬ ਖਾਂਦੇ ਅਸੀਂ ਕਿਨਾਂ ਦੇ ਹਾਂ ਪੁੱਤ੍ਰਪੋਤਰੇਜੀ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਖ਼ੂਹ ਤੇ ਮਿਲ ਖ਼ਵਾਲੇ ਅਸੀਂ ਦੱਬ ਕੇ ਲਾਵਾਂਗੇਜੋਤਰੇਜੀ॥੭੭॥ਜੇਹੜੇਜੀਂਵਦੇ ਰਹੇ ਸੋਪਏਸੋਚੀਂ ਹੋਏ ਭੁੱਖਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਹੀਰ ਮੀਆਂ॥ ਬੁਰੇ ਜਿੰਨ ਹੋਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪਏ ਗੋਰੇਅਸੀਜਾਨਦੇਸਾਂਕੋਈਕੀਰਮੀਆਂ॥ਅਸਾਂਸ਼ਹਿਤ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਹੱਥਪਾਧਾਅੱਗੋਂ ਤੂਮਨਾ ਛਿੜੇ ਮਖੀਰ ਮੀਆਂ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਰਾਹ ਨਾ ਕੋਈ ਲਭੇ ਜਿਥੇ ਚੱਲੀਏ ਘੱਤ ਵਹੀਰ ਮੀਆਂ॥੭੮॥ ਘਰੋਂ ਗਏ ਫ਼ਰੰਗੀ ਦੇ ਮਾਰਨੇ ਨੂੰ ਬੇੜੇ ਤੋਪਾਂ ਤੇ ਸੱਭ ਖੁਹਾਇ ਆਏ॥ਫੇਰ ਆਫਤਾਂ ਨੂੰ ਮਗਰਲਾਇਓਨੇ ਸਗੋਂ ਆਪਨਾ ਆਪ ਗਵਾਇ ਆਏ॥ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵੱਸਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਸਾਰਾ ਸਗੋਂ ਕੁੰਜੀਆਂਹੱਥਫੜਾਇਆਏ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਕਹਿੰਦੇਨੀ ਲੋਗ ਸਿੰਘਜੀ ਤੁਸੀ ਚੰਗੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਪਾਇ ਆਏ॥੭੯॥ ਘਰੀਂ ਜਾਇਕੇ ਕਿਸੇ ਆਰਾਮ ਕੀਤਾ ਕਿਸੇ ਰਾਤ ਕਿਸੇ ਦੋਇ ਰਾਤ ਮੀਆਂ॥ ਪਿੱਛੋਂ ਫੇਰ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸੱਦ ਭੇਜੇ ਜੋ ਕੋਈ ਸਿੰਘ ਸਿਪਾਹੀ ਦੀ ਜ਼ਾਤ ਮੀਆਂ॥ ਕਿੱਥੇ ਲੁਕੋਗੇ ਜਾਇਕੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੱਸੋ ਖੋਲ੍ਹਕੇ ਅਸਲਦੀ ਬਾਤ ਮੀਆਂ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਫੇਰ ਇਕੱਠ ਕਰੋ ਲੱਗੀ ਚਾਨਣੀ ਹੋਰ ਕਨਾਤ ਮੀਆਂ॥੮੦॥ ਕੰਢੇ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪਾਰਦੇ ਜਮਾਂ ਜਾ ਹੋਏ ਡੇਰੇ ਇਹ ਤਾਂ ਨੌਕਰੀ ਘਰੀਂ ਨ ਮਿਲਨ
ਜਾਣੇ॥ ਡੇਰੀਂ ਆਨਕੇ ਕਰਨਵਿਰਲਾਪਪਿਆਬੰਨਨਭਰਤੀਆਂ
ਤੇਓਥੇਵਿਕਨਦਾਣੇ॥ ਛਹੀਕੱਢਕੇਮੋਰਚੀਂ ਆਇਬਹਿੰਦੇਡੇਰੀਂ
ਆਇਕੇਫੇਰਪ੍ਰਸਾਦਿਖਾਣੇ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਸੱਭ ਮਲੂਮ ਕੀਤੀ
ਕੀਕੂੰ ਹੋਈਸੀ ਦੱਸਖਾਂ ਲੁੱਦੇਹਾਣੇ॥ ੯੧॥ ਸਰਦਾਰ ਰਣਜੋਧ
ਸਿੰਘ ਫ਼ੌਜ ਲੈਕੇ ਮੱਦਤ ਲਾਡੂਏ ਵਾਲੇ ਦੀ ਚੱਲਿਆਈ॥ ਓਥੇ
ਸੱਭ ਕਬੀਲੇ ਸੇ ਕੈਦ ਹੋਏ ਕੋਈ ਲਾਟਫਰੰਗੀ ਨੇ ਘੱਲਿਆਈ॥
ਓਨ੍ਹਾਂ ਜਾਇ ਖੋਹੀਆਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀਆਂ ਨੀ ਉਸ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਾ ਕਿਸੇ
ਨੇਝੱਲਿਆਈ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾਛਾਵਨੀਫੂਕ ਦਿੱਤੀਵਿੱਚੋਂਜੀਉ
ਫ਼ਰੰਗੀਨਾਹੱਲਿਆਈ॥੯੨॥ਚਾਰਪੜਤਲਾਂਲੈਮਈਆਸਿੰਘ
ਆਯਾਸਿੰਘਆਪਏਹੋਹਥਿਆਰਲੈਂਦੇ॥ਇਨਾਂਬਹੁਤਫ਼ਰੰਗੀਦੀ
ਫ਼ੌਜਮਾਰੀਲੁਟਾਂਭਾਰੀਆਂ ਬਾਝਸ਼ੁਮਾਰਲੈਂਦੇ॥ ਤੋਪਾਂਊਠਹਾਥੀ
ਮਾਲਲਾਖਘੋੜੇਡੇਰੇਆਪਨੇਸਿੰਘਉਤਾਰਲੈਂਦੇ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ
ਸਿੰਘਜੇਜ਼ੋਰ ਕਰਦੇ ਭਾਂਵੇ ਲੁਦੇਹਾਣਾਤਦੋਂ ਮਾਰਲੈਂਦੇ॥ ੯੩॥
ਮਉਜਦੀਨ ਸਰਦਾਰਨੂੰ ਲਿਖੀਅਰਜ਼ੀ ਤੁਸਾਂਤਰਫ਼ਲੁਟੇ ਚੰਗੇ
ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਜੀ॥ ਦੇਹਭੇਜਉਰਾਰਸੱਭ ਕਾਰਖ਼ਾਨੇ ਪਇਓਗੱਜਿਓ
ਵਿੱਚਮੈਦਾਨ ਦੇ ਜੀ॥ ਤੈਨੂੰ ਅੱਜ ਹਜ਼ੂਰ ਥੀਂ ਫ਼ਤੇ ਆਈ ਖ਼ਬਰਾਂ
ਆਵਨ ਵਿੱਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜੀ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਜਾਣ
ਹਾਜ਼ਰ ਸਦਾ ਰੱਖੀਏ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨਦੇ ਜੀ॥੯੪॥ਸੱਠਾਂਕੋਹਾਂ
ਦੀ ਪੰਧਸੀਲੁਦੇਹਾਣਾਰਾਤੋਰਾਤਕੀਤੀ ਟੁੰਡੇਦੌੜਮੀਆਂ॥ਓਹ
ਭੀ ਲੁਟਿਆ ਲਾਟ ਨੇ ਆਮਡੇਰਾ ਸੱਭ ਖੋਹਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਚੌੜ
ਮੀਆਂ॥ਅਲੀ ਅਬ ਤਬੇਲੇ ਦੀ ਓਟਭਾਰੀ ਅੱਧਘੜੀ ਲੜਾਈ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੀ ਸੋਰ ਮੀਆਂ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਸਿੰਘ ਲੁਟਾਇ ਡੇਰੇ ਕਰ ਆਏ ਨੀ ਤ੍ਰੱਟੀਆਂ ਚੋੜ ਮੀਆਂ॥ ੧੫॥ ਪਹਿਲੇ ਹੱਲਿਓਂ ਸਿੰਘ ਜੋ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗੇ ਪਏ ਔਝੜੇ ਔਝੜੇ ਜਾਂਵਦੇ ਨੀ॥ ਲੁੱਟੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਰਹੀ ਇੱਕ ਕੁੜਤੀ ਬਾਹਾਂ ਹਿੱਕ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾਂਵਦੇ ਨੀ॥ ਅੱਗੋਂ ਲੋਕ ਲੜਾਈ ਦੀ ਗੱਲ ਪੁੱਛਨ ਜੀਭ ਹੇਠਾਂ ਦੀ ਖੋਲ ਦਿਖਾਂਵਦੇ ਨੀ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਆਨਕੇ ਘਰਦਿਆਂਥੋਂ ਨਵੇਂ ਕੱਪੜੇ ਹੋਰ ਸਿਵਾਂਵਦੇ ਨੀ॥ ੧੬॥ ਕਹਿੰਦੇ ਜੀਉਂਦੇ ਫੇਰ ਨਾਂ ਕਦੀ ਜਾਣਾਂ ਮੂੰਹ ਨਾ ਲਗਨਾ ਉਸ ਚੰਡਾਲ ਦੇ ਜੀ॥ ਕਿਤੇ ਜਾਇਕੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਕੱਟ ਆਈਏ ਢੂੰਡਨ ਆਉਣਗੇ ਸਾਡੇ ਭੀ ਨਾਲ ਦੇ ਜੀ॥ ਤੁਸਾਂ ਆਖਿਆ ਮਰਗਿਆ ਲੁਦਿਹਾਨਾ ਅਸੀਂ ਮਰਦੇ ਹਾਂ ਢੂੰਡ ਦੇ ਭਾਲਦੇ ਜੀ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਰਹੇ ਹਥਿਆਰ ਉਥੇ ਲੀੜੇ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਦੇ ਜੀ॥ ੧੭॥ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠ ਸਰਦਾਰਾਂ ਗੁਰਮਤਾ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਅਕਲ ਦਾ ਕਰੋ ਇਲਾਜ ਯਾਰੋ॥ ਛੇੜ ਬੁਰਛਿਆਂ ਦੀ ਸਾਡੇ ਪੇਸ਼ ਆਈ ਪੱਗ ਦਾੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀ ਰਖੋ ਲਾਜ ਯਾਰੋ॥ ਮੁਠ ਮੀਟੀ ਸੀ ਏਸ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੀ ਇਨਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿਤਾ ਅਜ ਪਾਜ ਯਾਰੋ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਮਾਰਕੇ ਮਰੋ ਏਥੇ ਕਦੀ ਰਾਜ ਨਾ ਹੋਇ ਮੁਹਤਾਜ ਯਾਰੋ॥ ੧੮॥ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਲਲਕਾਰਕੇ ਪਏ ਗੋਰੇ ਵੇਲੇ ਗਜ਼ਲ ਦੇ ਹੋਏ ਨੀ ਸੂਰ ਮੀਆਂ॥ ਕੱਸ ਲਈਆਂ ਨੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਤੁਰਤ ਕਮਰਾਂ ਕਾਇਮ ਜੰਗ ਨੂੰ ਹੋਏ ਜ਼ਰੂਰ ਮੀਆਂ॥ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਂਵਿਓਂ ਆਨਕੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਪਿਆ ਦਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਫ਼ਤੂਰ ਮੀਆਂ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਨੱਸਕੇ ਜਾਨ ਕਿਥੇ ਏਥੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਹੈ ਦੂਰ ਮੀਆਂ॥ ੧੯॥ ਆਈਆਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਪਲਟਨਾਂ ਬੀੜਕੇ ਤੋਪਖ਼ਾਨੇ ਅੱਗੋਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਪਾਸਣੇ ਮੋੜ ਸੁੱਟੇ ॥ ਮੇਵਾਸਿੰਘ ਤੇ ਮਾਖੇਖ਼ਾਂ ਹੋਏ ਸਿੱਧੇ ਹਲੇ ਤਿੰਨ ਫ਼ਰੰਗੀ ਦੇ ਤੋੜ ਸੁੱਟੇ ॥ ਸ਼ਾਮਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਸ਼ਸਤ੍ਰੀਂ ਜੋੜ ਵਿਛੋੜ ਸੁੱਟੇ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਨਿੰਬੂ-ਆਂ ਲਹੂ ਨਿਚੋੜ ਸੁੱਟੇ॥੯੦॥ਪਏ ਬਾਂਵਿਓਂ ਹੋ ਇਕੇ ਵੇਰ ਧਾਵਾ ਫ਼ਰਾਸੀਸ ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਸੀ ਚਾਰ ਧਾਰੀ॥ ਕੁੰਡਲ ਘੱਤਿਆ ਵਾਂਗ ਕਮਾਨ ਗੋਸ਼ੇ ਬਣੀ ਆਨ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖ਼ੁਆਰੀ॥ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਪੁਲ ਵੱਢ ਦਿੱਤਾ ਘਰੀਂ ਨੱਸ ਨਾ ਜਾਇ ਏਹ ਫ਼ੌਜ ਸਾਰੀ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਮਰਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਕੇ ਅਤੇ ਜਾਨ ਨਾ ਕਰਨਗੇ ਫੇਰ ਪਿਆਰੀ ॥ ੯੧॥ ਜੰਗ ਹਿੰਦ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਦੋਵੇਂ ਪਾਦਸ਼ਾਹੀ ਫ਼ੌਜਾਂ ਭਾਰੀਆਂ ਨੀ॥ਅੱਜ ਹੋਵੇ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਮੁੱਲ ਪਾਵੇ ਜੇੜ੍ਹੀਆਂ ਖ਼ਾਲਸੇ ਨੇ ਤੇਗਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਸਣੇ ਆਦਮੀ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਉੱਡਨ ਹਾਥੀ ਢਾਂਉਂਦੇ ਸਣੇ ਅੰਬਾਰੀਆਂ ਨੀ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰ ਬਾਝੋਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਜਿੱਤਕੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਹਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥੯੨॥ ਕਈ ਸੂਰਮੇਂ ਮਾਰਕੇ ਮੋਏ ਉਥੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਕੀਤੇ ਤੇਗਾਂ ਨੰਗੀਆਂ ਦੇ॥ਰਹਿੰਦੇ ਘੇਰਕੇ ਵਿੱਚ ਦਰਿਆਉ ਡੋਬੇ ਸ਼ੱਤ੍ਰ੍ਰ ਮਾਰਿਓ ਨੇ ਤੋਪਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਦੇ ॥ ਕਹਿੰਦੇ ਨੌਕਰੀ ਕਾਸ ਨੂੰ ਅਸਾਂ ਕੀਤੀ ਆਖੇ ਲੱਗਕੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸੰਗੀਆਂ ਦੇ॥ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਰੱਬ ਨਾ ਫੇਰ ਲਿਆਵੇ ਜੁੱਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਨਾਲ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ ਦੇ ॥੯੩॥ ਕੇਈ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਨੀ ਮੋਏ ਉਥੇ ਸੀਨੇ ਲੱਗੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਕਟਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀਰ ਨਾ ਮਿਲੇ ਮਰਕੇ ਪਈਆਂ ਰੋਂਦੀਆਂ ਫਿਰਨ ਬਿਚਾਰੀਆਂ ਨੀ॥ਚੰਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਦੇ ਮੋਏ ਵਾਲੀ ਖੁਲੇ ਵਾਲ ਤੇ ਫਿਰਨ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਸ਼ਾਹ
ਮੁਹੰਮਦਾ ਬਹੁਤ ਸ੍ਰਦਾਰ ਮਾਰੇ ਪਈਆਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਚ ਗੁਬਾਰੀਆਂ
ਨੀ॥੯੪॥ ਲਿਖਿਆ ਤੁਰਤ ਪੈਗਾਮ ਰਾਣੀ ਜਿੰਦ ਕੌਰਾਂ ਕੋਈ ਤੁਸਾਂ
ਨੇ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲਾਵਣੀ ਜੀ ॥ ਰਹਿੰਦੀ ਫ਼ੌਜ ਦਾ ਕਰੋ ਇਲਾਜ
ਕੋਈ ਕਾਬੂ ਤੁਸਾਂ ਬਗ਼ੈਰ ਨਾ ਆਵਣੀ ਜੀ ॥ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਦੇ ਰੱਬ
ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਰਾਖੇ ਪਾਉ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਛਾਵਣੀ ਜੀ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ
ਅੱਜ ਮੈਂ ਲਿਆ ਬਦਲਾ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਕੀ ਰੱਬ ਨੂੰ ਭਾਵਣੀ ਜੀ ॥
੯੫॥ ਪੁਲ ਬੱਧਾ ਫ਼ਰੰਗੀ ਨੇ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਲਾਂਘੇ ਪਾਏ ਨੀ ਵਿੱਚ
ਪਲਕਾਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ਆਏ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਕਰਦੇ
ਵਾਜੇ ਵੱਜਦੇ ਨਾਲ ਨਗਾਰਿਆਂ ਦੇ॥ ਅੱਗੋਂ ਸੱਭ ਪਠਾਣ ਲੈ ਮਿਲੇ
ਨਜ਼ਰਾਂ ਪਿਛੋਂ ਪੈਂਚ ਰਹਿੰਦੇ ਮੁਲਖਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ
ਆਨ ਲੁਹਾਨ ਲਥੇ ਹੱਛੇ ਦੇਸ ਤੇ ਥਾਂਉ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਦੇ॥੯੬॥
ਰਾਜਾ ਗਿਆ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਆਪ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਬਾਹੋਂ ਪਕੜ ਲਾਹੌਰ
ਲਿਆਂਵਦਾਈ ॥ ਸਾਹਿਬ ਲੋਕ ਜੀ ਅਸਾਂ ਪਰ ਦਯਾ ਕਰਨੀ
ਓਹਤਾਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਬਨਾਂਵਦਾਈ॥ ਦਿੱਤੇ ਕੱਢ ਮਲਵਈ
ਦੁਆਬੀਏ ਜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਖਿਸਕਾਂਵਦਾਈ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ
ਤਰਫ਼ ਪਹਾੜ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰਤ ਜੰਮੂੰ ਨੂੰ ਕੂਚ ਕਰਾਂਵਦਾਈ ॥੯੭॥
ਬਣੇ ਮਾਈ ਦੇ ਆਨ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਰਾਖੇ ਪਾਈ ਛਾਉਣੀ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ
ਦੇ ਜੀ॥ ਰੋਹੀ ਮਾਲਵਾ ਪਾਰ ਦਾ ਮੁਲਖ ਸਾਰਾ ਠਾਣਾ ਘੱਤਿਆ
ਵਿਚ ਫਲੌਰ ਦੇ ਜੀ॥ ਲਿਆ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਫ਼ੀਰੋਜ਼ਪੁਰਾ ਜੋੜੇ
ਟਕੇ ਆਵਣ ਜਿੰਦ ਕੌਰ ਦੇ ਜੀ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਕਾਂਗੜਾ ਮਾਰ ਬੈਠਾ
ਓਹਦੇ ਕੰਮ ਗਏ ਸੱਭੇ ਸੌਰ ਦੇ ਜੀ ॥ ੯੮॥ ਰਹਿੰਦੇ ਮੁਲਕ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਫ਼ਰੰਗੀ ਦੇ ਪਿਆ ਪੇਟੇ ਕੀਤਾ ਹੁਕਮ ਫਰੰਗੀਆਂ ਸਾਰਿਆਂਨੇ ॥ ਮਾਈ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਚਾਇ ਜਬਾਬ ਦਿੱਤਾ ਦਿੱਤੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਵਿਚਾ-ਰਿਆਂਨੇ ॥ ਪਿੱਛੋਂ ਸਭ ਲੀਤਾ ਮੁਲਕ ਕਾਰਦਾਰਾਂ ਬਖ਼ਤਾਵਰਾਂ ਤੇ ਨੇਕ ਸਤਾਰਿਆਂਨੇ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਏਸ ਰਾਣੀ ਜਿੰਦ ਕੌਰਾਂ ਤੋਂ ਝ ਸੁਟਿਆ ਮੁਲਕ ਉਜਾਰਿਆਂਨੇ ॥ ੯੯ ॥ ਕੀਤਾ ਅਕਲ ਦਾ ਪੇਚ ਰਾਣੀ ਜਿੰਦ ਕੌਰਾਂ ਮੱਥਾ ਦੋਹਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦਾ ਜੋੜਿਆ ਹੀ ॥ ਗੁੱਝੀ ਰਮਜ਼ ਕਰਕੇ ਰਹੀ ਆਪ ਸੱਚੀ ਬਦਲਾ ਤੁਰਤ ਭਿਰਾਉ ਦਾ ਮੋੜਿਆ ਹੀ ॥ ਲਏ ਝੂਰਤ ਮੁਸਾਹਿਬ ਲਪੇਟ ਰਾਣੀ ਲਸ਼ਕਰ ਵਿੱਚ ਦਰਿਆਉ ਦੇ ਰੋੜਿਆ ਹੀ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਕਰੇ ਜਹਾਨ ਗੱਲਾਂ ਓਨ੍ਹਾਂ ਕੁਫ਼ਰ ਮੁਦਈ ਦਾ ਤੋੜਿਆ ਹੀ ॥ ੧੦੦ ॥ ਪਿੱਛੋਂ ਬੈਠ ਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਅਕਲ ਆਈ ਕੇਹੀ ਢਕੀ ਹੈਂ ਜ਼ਹਿਰ ਤੂੰ ਸਾਣ ਮਾਈ ॥ ਕਿਨਾਂ ਖੁੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇ ਕੇ ਜੀ ਸਾਡੇ ਲਾਹ ਸੁੱਟੇ ਤੂੰ ਤਾਂ ਘਾਣ ਮਾਈ ॥ ਹੱਥ ਧੋਇਕੇ ਮਗਰ ਕਿਉਂ ਪਈ ਸਾਡੇ ਘਰੀਂ ਅਜੇ ਨਾ ਦੇਨੀ ਹੈਂ ਜਾਨ ਮਾਈ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਖੋਹ ਹਥਿਆਰ ਬੈਠੇ ਨਾਲ ਕੁੜਤੀਆਂ ਲਏ ਪਛਾਨ ਮਾਈ ॥ ੧੦੧ ॥ ਹੁੰਦੇ ਆਏ ਨੀ ਰੰਨਾਂ ਦੇ ਧੁਰੋਂ ਕਾਰੇ ਲੰਕਾ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਰਾਵਣ ਕੁਹਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਕੌਰਵ ਪਾਂਡਵਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਭਲਾ ਕੀਤਾ ਅਠਾਰਾਂ ਖੂਹਣੀਆਂ ਕਟਕ ਮੁਕਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਰਾਜੇ ਭੋਜ ਦੇ ਮੂੰਹ ਲਗਾਮ ਦਿੱਤੀ ਮਾਰ ਅੱਡੀਆਂ ਹੋਸ਼ ਭੁਲਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਏਸ ਰਾਣੀ ਜਿੰਦ ਕੌਰਾਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ ਦਾ ਫ਼ਰਸ਼ ਉਠਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ੧੦੨ ॥ ਰੱਬ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਕਰੇਗਾ ਮੇਹਰਬਾਨੀ ਹੋਇਆ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਆਗਾਸਤਾਈ ॥ ਵੱਡੀ ਸਾਂਝ ਹੈ ਹਿੰਦੂਆਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ਓਹਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਬੈਠਕੇ ਗੱਲ
ਕਰਨੀ ਖੁਦੀ ਆਪਨੀ ਨਾਲ ਮਹਾਸਤਾਈ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ
ਦੌਲਤਾਂਜਮਾਂਕਰਦੀਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂਦਾਪੁੱਤ੍ਰਗੁਮਾਸ਼ਤਾਈ॥੧੦੩॥
ਜੇਹੜੀ ਹੋਈ ਸੋ ਲਈ ਹੈ ਵੇਖ ਅੱਖੀਂ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਕੀ ਬਣਤ
ਬਨਾਂਵਣੀਜੀ॥ ਇੱਕ ਘੜੀ ਦੀ ਕੁਝ ਉਮੈਦ ਨਾਹੀ ਕਿਸੇਲਈ
ਹਾੜੀ ਕਿਸੇ ਸਾਵਣੀ ਜੀ॥ ਨਿੱਕੇ ਪੋਚ ਹੁਣ ਬੈਠਕੇ ਕਰਨ ਗੱਲਾਂ
ਅਸਾਂ ਡਿੱਠੀ ਫਿਰੰਗੀ ਦੀ ਛਾਵਣੀ ਜੀ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਨਹੀ
ਮਾਲੂਮਸਾਨੂੰਅਗੇਹੋਰਕੀਖੇਡਬਣਾਵਣੀਜੀ ॥੧੦੪॥ ਸੰਮਤ
ਉੱਨੀਸੈਦੂਸਰਾਵਰਤਿਆਸੀਜਦੋਂਹੋਯਾਫ਼ਰੰਗੀਦਾਜੰਗਮੀਆਂ
॥ ਐਸੀ ਖੂਨਦੀ ਓਹ ਜ਼ਮੀਨ ਪਿਆਸੀ ਹੋਯਾ ਸੁਰਖ ਸ਼ਹਾਬ ਦੇ
ਰੰਗ ਮੀਆਂ॥ ਧਰਤੀ ਵੱਢਕੇ ਧੂੜ ਦੇ ਬਨੇ ਬੱਦਲ ਜੈਸੇ ਚੜ੍ਹੇ
ਆਕਾਸ਼ ਪਤੰਗ ਮੀਆਂ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਸਿਰਾਂਦੀ ਲਾਇਬਾਜ਼ੀ
ਨਹੀਂ ਮੋੜਦੇ ਸੂਰਮੇ ਅੰਗ ਮੀਆਂ॥ ੧੦੫॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

ਕੀਮਤ ਦੋ ਆਨੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਰਬਾਰ
ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਤਸਵੀਰ ਰੰਗੋਂ
ਮੇਂ ਛਪੀ ਹੂਈ ਬਰਾਏ
ਫਰੋਖਤ ਤਯਾਰ ਹੈ ਜਿਨ
ਸਾਹਿਬਾਂਨ ਕੋ ਅਪਨਾ
ਘਰ ਸਜਾਨੇ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ
ਹੋ ਕੀਮਤਨ ਮੰਗਵਾ ਲੇਂ

ਵਿਗਯਾਪਕ
ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਮੁਨਸ਼ੀ ਗੁਲਾਬਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸਨਜ਼
ਮਾਲਕਾਨ ਮੁਫੀਦ ਆਮ ਪ੍ਰੈਸ ਲਾਹੌਰ ॥

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

B-12299
Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org

Digitized by Panjab Digital Library | www.panjabdigilib.org